

«زبان و ذهن»

مؤلف: نوام چامسکی

مترجم: کوروش صفوی

ناشر: هرمس

سال نشر: ۱۳۹۰

نوبت چاپ: پنجم

محل نشر: تهران

تعداد صفحات: ۲۷۹

کتاب **زبان و ذهن** یکی از آثار مهم و کلاسیک زبان‌شناسی نوشته چامسکی است و ترجمه آن قطعاً می‌تواند برای دانشجویان رشته زبان‌شناسی، و تا حدودی رشته‌های فلسفه و روان‌شناسی مفید باشد. مواردی که در ادامه درباره کیفیت اثر گفته شده بیشتر به بحث ترجمه آن برمی‌گردد و مطالب مندرج در این اثر از حیث علمی بسیار مهم و ارزشمند است. کتاب «زبان و ذهن» می‌تواند به عنوان منبع فرعی در دروس «مکاتب نوین زبان‌شناسی» و «دستور گشتاری» در مقطع کارشناسی ارشد رشته زبان‌شناسی تدریس شود.

بررسی شکلی:

- نثر مترجم در این اثر، که زبان علمی سختی را در تألیف به کار برده، بسیار روان و کاملاً رسا است. از این حیث می‌توان گفت روائی و علمی بودن نثر این کتاب، ویژگی شاخص آن است.
- تمام قواعد ویرایش و نگارش به خوبی در این اثر رعایت شده است.
- اثر از نظر حروف‌نگاری، صفحه‌آرایی، صحافی، طرح جلد و ... بسیار خوب است

۲۱۶ نقدنامه کتب و متون زبان‌شناسی

- این اثر به تنهایی نمی‌تواند منبع اصلی یا کتاب درسی باشد اما برای دروسی که در مقدمه ذکر شد می‌تواند منبع فرعی خیلی خوبی باشد.
- اثر مذکور در چاپ‌های مختلف هیچ تغییری نکرده است.
- کتاب شامل پیش‌گفتار، بیان هدف اثر (به صورت صریح)، مقدمه، فهرست مطالب و فهرست اشخاص است.

بررسی محتوایی:

- مترجم اصطلاحاتی را به کار برده است که در مباحث زبان‌شناسی جا افتاده است. از این حیث این اثر مشکلی ندارد.
- کیفیت معادل‌سازی اصطلاحات تخصصی بسیار خوب است.
- این کتاب مجموعه‌ای از چند مقاله مستقل است، تمرین و آزمون ندارد و بیشتر به مباحث اصلی پرداخته است.
- کتاب حاضر تمام سر فصل درس‌هایی مثل مکاتب زبان‌شناسی و دستور گشتاری را شامل نمی‌شود و فقط می‌تواند به عنوان منبع فرعی مورد استفاده قرار بگیرد.
- این اثر یکی از قوی‌ترین و مهم‌ترین کتاب‌های کلاسیک در حیطه دستور گشتاری است و از این حیث عنوان و فهرست کاملاً با محتوای آن منطبق هستند.
- برای درس مکاتب نوین زبان‌شناسی می‌تواند بخش مربوط به ارتباط زبان و ذهن را در دستور گشتاری پوشش دهد. برای بخش دستور گشتاری هم برای بخش مفاهیم نظری مفید است. سایر بخش‌های سرفصل نیازمند مطالعه کتاب درسی اصلی است و این کتاب منبع فرعی به حساب می‌آید.
- کتاب به تنهایی نمی‌تواند برای درس خاصی منبع اصلی باشد چون خواندن آن نیازمند دانش خوبی از بحث‌های زبان‌شناسی صورت‌گرا و تاریخچه آن است.

زبان و ذهن ۲۱۷

- از تاریخ چاپ اصلی این اثر حدود ۳۰ سال می‌گذرد و از این حیث مباحث کمی قدیمی است، اما این کتاب اثری کلاسیک است و خود آن باعث ایجاد یک نقطه عطف در تاریخ دستور گشتاری است.
- نظم منطقی و انسجام مطالب در هر فصل و کل اثر بسیار خوب است.
- این اثر فهرست منابع ندارد ولی از هر منبعی که استفاده شده در همان صفحه مربوطه ارجاع داده شده است.
- در این اثر از هیچ منبعی بدون ذکر مأخذ آن استفاده نشده است.
- میزان دقت در استنادات و ارجاعات اثر بسیار خوب است.
- جهت‌گیری علمی - فلسفی این اثر در راستای تأکید بر فلسفه خردگرایی است چون چامسکی یکی از مهم‌ترین افرادی است که بر فلسفه خردگرایی تأکید دارد.
- این اثر ترجمه کامل است و ترجمه آن بسیار روان است و امانت را نیز رعایت کرده است.
- معادل‌ها بسیار خوب انتخاب شده‌اند، مقدمه کوتاهی نیز وجود دارد.
- نسبت به چاپ‌های قبلی تغییرات محتوایی ندارد.